

In Groesbeek worden sinds 21 oktober 2022 ongeveer 50 minderjarige asielzoekers opgevangen. Geen 60, waar eerder sprake van was. Ze zijn tussen 13 en 18 jaar, de meesten 15-18 jaar. Het zijn jongens die zonder ouders of andere begeleiders in Nederland zijn aangekomen om asiel aan te vragen. De noodopvang is aan de Kasteelhof 2 en 4 in Groesbeek.

Hier leest u vragen en antwoorden over de noodopvang. Staat uw vraag er niet bij? Mail dan gerust naar info@coa.nl.

Nu de opvanglocatie in gebruik is, kunt u 24 uur per dag en iedere dag contact opnemen met de locatie via mail en telefoon. Bij vragen, klachten of opmerkingen heeft, bel 06-16 39 20 65 of mail groesbeek@odigzorg.nl. Deze contactgegevens en meer ook te vinden op <https://www.coa.nl/nl/locatie/groesbeek-kasteelhof>.

Is er iets ernstigs aan de hand, belt u de politie op 112. Als u de politie nodig heeft, maar het is geen spoed, belt u 0900 8844.

Het besluit

Wanneer wist de gemeente dit en wanneer zijn de omwonenden erbij betrokken?

Vrijdag 7 oktober eind van de middag om 15.35 uur kreeg burgemeester Mark Slinkman telefoon van het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers). Het COA gaf aan dat ze een overeenkomst had met de eigenaar van een pand in Groesbeek om daar asielzoekers tijdelijk te laten wonen. Vervolgens heeft de burgemeester verschillende collega's erbij betrokken. Vanaf 17.15 uur heeft de burgemeester (de fractievoorzitters van) alle politieke partijen uit de gemeente gebeld. Ook al wist de gemeente toen weinig meer dan dat er een groep van zo'n 50 minderjarige asielzoekers zou komen. Diezelfde avond zijn er overleggen geweest van de gemeente met het COA. De gemeente wilde meer weten om de omwonenden zo spoedig mogelijk in te kunnen lichten. Alleen de informatie dat er minderjarige asielzoekers zouden komen was te weinig. In de overleggen met het COA is meer duidelijk geworden. Rond 22.30 uur heeft de gemeente een omwonende een (pers)bericht gestuurd om dit te delen in de WhatsApp groep die omwonenden al hebben. Daarin is alles verteld wat de gemeente op dat moment wist. Rond 22.45 uur heeft de gemeente de media hetzelfde persbericht gestuurd.

Wanneer zijn/worden omwonenden er meer bij betrokken?

De gemeente heeft samen met het COA een informatiebijeenkomst voor omwonenden georganiseerd op maandag 17 oktober. Tijdens die bijeenkomst hebben onder andere het COA en de gemeente toegelicht hoe de opvang van jongeren werkt, wat omwonenden daarvan kunnen merken en welke rol het COA heeft. Deze eerste bijeenkomst was alleen voor omwonenden die zicht hebben op de locatie of er dichtbij wonen. En dus ook voor de ondernemers en organisaties binnen dat gebied. Natuurlijk hebben ook anderen mensen vragen, meningen en gevoelens. We wilden echter vooral de ruimte bieden aan de mensen die misschien in contact

komen met de asielzoekers. Uit ervaring van andere gemeente blijkt dat er ook mensen van verder weg op zo'n bijeenkomst afkomen. Zelfs mensen uit andere dorpen en gemeenten. We snappen dat ook zij een mening en vragen hebben. Daarom blijven we de informatie op onze website continue aanvullen met alles dat bekend is. Maar de kans dat inwoners dat zij in contact komen met de asielzoekers is veel kleiner dan de kans voor direct omwonenden. Daarom deze keuze.

Als de opvang eenmaal begonnen is, organiseert het COA met enige regelmaat een omwonendenoverleg waarbij ook de gemeente en de wijkagent aanwezig zijn. Dat overleg is bedoeld om met elkaar in contact te blijven en over en weer ervaringen en ideeën uit te wisselen. De eerste keer wordt ongeveer vier weken nadat de asielzoekers er wonen.

Waarom heeft de gemeente dit besloten?

De gemeente heeft niets te besluiten. De eigenaar van het pand en het COA hebben een overeenkomst gesloten. Het pand heeft de juiste bestemming (bijzonder wonen) om asielzoekers te mogen opvangen. De enige rol die de gemeente heeft is zorgen voor dagbesteding en onderwijs. Dat is de gemeente wettelijk verplicht.

Waarom moet dit zo snel?

Door de overvolle opvang in Ter Apel zoekt het COA panden in Nederland waar men snel asielzoekers kan huisvesten. Op het moment dat de pandeigenaar en het COA met elkaar in contact kwamen en tot overeenstemming kwamen is het COA verder gegaan. Het pand heeft al de juiste bestemming en er hoeven maar een paar kleine aanpassingen te worden gedaan voor de opvang. Het COA heeft daar op doorgepakt. Er is dus geen tijd om ruim van tevoren omwonenden erbij te betrekken.

Omdat er nog wat kleine aanpassingen aan het pand moesten gebeuren zijn de minderjarige asielzoekers iets later in het pand (21 en 22 oktober) getrokken dan oorspronkelijk de bedoeling was.

De locatie

Waarom in Groesbeek en dat pand?

Het COA zoekt zelf contact met pandeigenaren door het hele land. Het COA zoekt niet specifiek in Groesbeek of Berg en Dal. En in dit geval is het COA in contact gekomen met de pandeigenaar en hebben ze een overeenkomst gesloten. Dat gaat buiten de gemeente om. Dit is overigens heel gebruikelijk als instanties een pand zoeken. Daar heeft de gemeente geen rol bij. Ze zoeken alleen een pandeigenaar om tot een overeenkomst te komen.

Is dit nu een AZC (asielzoekerscentrum)?

De opvanglocatie is Groesbeek is geen AZC maar een tijdelijke noodopvanglocatie. Tijdelijke noodopvanglocaties hebben een kortere looptijd en bieden doorgaans een lagere kwaliteit van opvang dan het COA hoort te bieden aan haar bewoners. Noodopvanglocaties zijn nodig omdat het COA op dit moment te weinig reguliere opvangplekken heeft voor de opvang van vluchtelingen in Nederland.

In dit pand hadden ook woningzoekenden kunnen wonen?

Nee. In dit pand is 'gewoon' wonen niet toegestaan. Het pand heeft de bestemming 'bijzonder wonen'. Dat betekent alleen niet-zelfstandigen kunnen wonen die begeleiding en/of therapie krijgen.

En een bestemmingsplan kan ook dan niet zomaar worden aangepast. Los van de vraag of het gewenst is, moet sowieso de eigenaar van het pand het ermee eens zijn. Bovendien zijn er procedures verplicht, zoals omwonenden erbij betrekken en ze de mogelijkheid geven bezwaar te maken. Ook moeten we dan onderzoeken of de nieuwe bestemming past.

Hoe is de woonsituatie?

De opvanglocatie biedt ruimte aan ongeveer 50 personen. Verdeeld over drie wooneenheden die onderling met elkaar in verbinding staan. Per wooneenheid is er een gemeenschappelijke keuken en woonkamer en gedeeld sanitair. De jongeren slapen in 2- of 4-persoonskamers in stapelbedden.

De bewoners

Wie wonen er in de noodopvang?

In de noodopvang worden jongens tussen de 13 en 18 jaar (vooral tussen 15 en 18 jaar) opgevangen. Geen meisjes, want daarvoor zijn gescheiden faciliteiten zoals douches nodig. Maar dat kan niet in dit pand.

Het gaat om jongens die zonder ouders of andere begeleiders in Nederland zijn aangekomen om asiel aan te vragen. Zij worden 'alleenstaande minderjarige vluchtelingen' genoemd. De nationaliteiten kunnen ook verschillen. In algemene zin kunnen we stellen dat op dit moment het grootste deel van de asielzoekers die zich in Nederland meldt uit Syrië. En in iets mindere mate uit Eritrea, Afghanistan en Turkije komt. Voordat zij naar Groesbeek komen, zijn zij eerst opgevangen in het asielzoekerscentrum in Ter Apel. Daar moeten mensen zich melden na aankomst in Nederland.

Hoeveel vluchtelingen vangt Groesbeek op?

Het gaat om zo'n 50 alleenreizende minderjarige vluchtelingen. Alleenreizende minderjarige vluchtelingen (amv) zijn jongeren tussen de 13 en 18 jaar (vooral 15-18)

die zonder ouders of andere begeleiders in Nederland zijn aangekomen om asiel aan te vragen. In dit geval zijn het jongens. De nationaliteiten verschillen. Het merendeel van de asielzoekers die zich in Nederland meldt komt uit Syrië. En in iets mindere mate uit Eritrea, Afghanistan en Turkije komt.

Tot wanneer gaat Groesbeek vluchtelingen opvangen en hoe zeker is dat?

De opvang in Groesbeek op deze locatie is afgesproken voor voorlopig 1 jaar.

Hoe zit het met de gezondheid van de asielzoekers?

Vluchtelingen uit landen waarin veel TBC voorkomt worden direct bij aankomst in Nederland gescreend. De GGD is alert op besmettelijke ziekten en grijpt wanneer nodig snel in.

Alle asielzoekers die in Nederland aankomen worden getest op corona. En ze krijgen het vaccinatieprogramma aangeboden. Ze worden ook getest op corona voordat ze naar de opvanglocatie gaan. Daarnaast wordt contact gelegd met de huisartsen in Groesbeek. Wanneer nodig verwijzen artsen patiënten door naar een specialist.

Gaan de minderjarige jongeren naar school?

Alle kinderen in Nederland vallen tot hun achttiende onder de Leerplichtwet, dus ook die in de noodopvang. Het aanbieden van onderwijs en zorgen dat kinderen er gebruik van maken is een gemeentetaak.

Wat gebeurt er in de opvang?

De jongeren krijgen 'bed, bad en brood': ze kunnen slapen en krijgen maaltijden. En ze gaan naar school. Buiten de schooltijden is er begeleiding voor de jongeren. Specifiek voor deze groep minderjarigen en worden er verschillende activiteiten georganiseerd door organisaties en partijen uit de onze gemeente. Ze leren onze normen en waarden. En ze leren het dagelijkse leven in Nederland kennen. Bijvoorbeeld hoe het openbaar vervoer werkt en leren koken.

Is de noodopvang toegankelijk voor inwoners van Groesbeek?

Vanwege de privacy van de tijdelijke bewoners en de corona-richtlijnen is de opvang alleen toegankelijk voor de tijdelijke bewoners en medewerkers.

Komen er later meer asielzoekers?

Die kans is heel klein.

Veiligheid

Wat gebeurt er om overlast voor omwonenden te beperken?

Het COA is verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van de jongeren. Overdag gaan de jongeren naar school omdat ze allemaal leerplichtig zijn. Daarnaast probeert het COA met hulp van lokale organisaties, verenigingen en vrijwilligers ontspanningsactiviteiten te organiseren. Er is begeleiding aanwezig op de locatie: 24 uur per dag en 7 dagen in de week. Ook is er beveiliging aanwezig tijdens de nacht. Daar is geen concrete aanleiding voor. Maar voor meer zekerheid en voor het veilige gevoel helpt het. Buiten de locatie is de politie verantwoordelijk voor handhaving van de openbare orde.

De jongeren worden actief gewezen op alle (huis)regels en de straffen die volgen als ze zich er niet aan houden.

Binnen en buiten het pand komen camera's.

Wat kan ik merken van de komst van de jongeren?

Uit ervaring van andere locaties waar jonge vluchtelingen zijn opgevangen blijkt dat de jongeren veel op de opvang en in de directe omgeving verblijven. Deze eerste periode in Nederland kunnen zij gebruiken om te rusten. De jongeren zijn vrij om hun omgeving te verkennen. Ze kunnen aan diverse (georganiseerde) activiteiten meedoen, winkels bezoeken en de omgeving verkennen.

Wat doet de gemeente als het uit de hand zou lopen op de noodopvang?

Zoals dat in het dagelijks leven ook gebeurt grijpen politie en Openbaar Ministerie in.

Worden de mensen gescreend?

Alle asielzoekers die in Nederland aankomen worden door de Vreemdelingenpolitie gescreend. Ze worden getest op corona en krijgen het vaccinatieprogramma aangeboden. Ze worden ook getest op corona voordat ze naar de opvanglocatie gaan.

Mogen de bewoners gaan en staan waar ze willen?

Ja, een opvanglocatie is geen gevangenis. De bewoners -ook de jongeren- hebben dezelfde rechten als ieder ander in Nederland. Wel is het zo dat we hechten aan structuur: ontbijt, school, meldplicht, avondeten etc. Daarbij worden alle jongeren

geacht 's avonds om 22 uur binnen te zijn. Als ze later thuis willen komen zullen ze daar, net als andere jongeren van hun leeftijd, een reden voor moeten hebben.

Aan welke regels moeten de bewoners zich houden?

Al de jongeren hebben twee keer per dag een meldplicht. Ze mogen geen overlast veroorzaken en vallen onder de leerplicht. Wat betekent dat ze gewoon naar school gaan overdag. Verder zijn er verplichte activiteiten waar ze aan deel moeten nemen en vrijwillige activiteiten waar ze aan deel mogen nemen. Ook gelden er voor de jongeren huisregels.

Wat gebeurt er als de bewoners zich niet aan de huisregels houden?

Als jongeren zich niet aan de huisregels houden volgt er eerst een gesprek, net als in een gewone gezinssituatie. Bij herhaaldelijke overtredingen zullen er maatregelen worden genomen. Dit kan variëren van alternatieve straffen zoals tuinonderhoud of corvee tot het inhouden van geld. Bij structurele of aanhoudende overlast bestaat de mogelijkheid van overplaatsing.

Is er begeleiding en/of bewaking? Hoeveel mensen en op welke tijden/dagen?

Er is 24 uur per dag begeleiding aanwezig. Overdag zijn dat 4 tot 6 begeleiders, 's avonds en 's nachts 2 tot 3. In de avond en nacht gaat het om zogeheten 'wakkere diensten' (medewerkers die dus niet zelf gaan slapen).

Waar kunt u terecht met vragen, klachten en problemen?

Overdag en 's avonds zijn medewerkers van het COA op de locatie aanwezig: 24 uur per dag, 7 dagen in de week. Tijdens de nacht zijn er beveiligers op en rondom de locatie. Heeft u vragen, ervaart u hinder of wilt u uw hulp aanbieden? Bel dan met 06- 16 39 20 65. Dat nummer is altijd bereikbaar. Of mail naar groesbeek@odigzorg.nl. ODIG-zorg is de organisatie die de dagelijkse leiding in handen heeft. De contactgegevens van de locatie in Groesbeek en meer staan ook op <https://www.coa.nl/nl/locatie/groesbeek-kasteelhof>.

Heeft u algemene vragen? Neem dan contact op met de COA Informatielijn: 088-7157000 of per e-mail via info@coa.nl.

Is er iets ernstigs aan de hand, belt u de politie op 112. Als u de politie nodig heeft, maar het is geen spoed, belt u 0900 8844.

Overige vragen

Wat gaat een dergelijke opvang kosten en wie betaalt dat?

COA heeft de volledige verantwoordelijkheid voor de opvang. Dus ook voor de financiën.

Wat is het verschil tussen een noodopvang en een crisisopvang?

In een tijdelijke noodopvang (zoals in Groesbeek) kunnen vluchtelingen het begin van hun asielprocedure afwachten. Hiermee geeft het ruimte in de aanmeldcentra. Van 'crisisnoodopvang' is sprake als kortstondig zo'n grote piek optreedt in de vluchtelingeninstroom dat er uitgeweken moet worden naar provisorische opvanglocaties zoals sporthallen. Die situatie hadden we in Nederland in oktober 2015. Toen reden letterlijk bussen met vluchtelingen door het land, op zoek naar plekken om vluchtelingen soms slechts enkele uren op adem te kunnen laten komen.

Wat is het verschil tussen een asielzoeker, een vluchteling en een statushouder?

Een **asielzoeker** is iemand die in Nederland bescherming heeft aangevraagd. Een **vluchteling** is iemand van wie de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) in de asielprocedure heeft vastgesteld dat hij of zij gevaar loopt in het land van herkomst. Hij of zij krijgt dan een asielvergunning. Zodra een asielzoeker als vluchteling erkend is en in Nederland mag blijven, krijgt diegene een tijdelijke verblijfsvergunning voor vijf jaar.

Een vluchteling met een verblijfsvergunning wordt een '**statushouder**' genoemd. Hij of zij mag vanaf dat moment volwaardig deelnemen aan de Nederlandse samenleving en integreren. Als iemand ten minste vijf jaar met een verblijfsvergunning in Nederland woont, Nederlands spreekt en met goed gevolg een inburgeringsexamen aflegt, kan hij of zij het Nederlanderschap aanvragen.

Wie verblijven in een asielzoekerscentrum?

Vooropgesteld: de locatie aan de Kasteelhof in Groesbeek is **geen** AZC. Maar wat is een AZC: asielzoekers en vluchtelingen worden opgevangen in asielzoekerscentra (AZC's). In een AZC verblijven zowel mensen van wie de asielaanvraag in behandeling is als mensen die al een asielstatus kregen maar voor wie nog geen huisvesting beschikbaar is.

Waarom is noodopvang nodig?

Het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) heeft problemen met de opvang van asielzoekers. De asielzoekerscentra (AZC) in Nederland zijn overvol. De instroom van asielzoekers neemt nog steeds toe (mensen uit Midden-Oosten, maar ook inhaalslag vluchtelingen en na-reizigers door corona). En de uitstroom van statushouders naar woningen in gemeenten stagneert door druk op de woningmarkt.

Daarom deed het kabinet een oproep aan gemeenten om het azc in het Groningse Ter Apel te ontlasten door de helpen met de opvang van asielzoekers.

In Groesbeek is het iets anders. Daar hebben de eigenaar van het pand en het COA samen een overeenkomst gesloten. En omdat de bestemming van het pand 'bijzonder wonen' is, hebben ze geen toestemming nodig van de gemeente Berg en Dal.

Wat is het COA?

Wie in Nederland asiel aanvraagt, heeft recht op opvang. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) biedt deze opvang. Zij begeleiden hen naar een toekomst in Nederland of daarbuiten. De belangrijkste taken van het COA zijn:

Onderdak bieden aan asielzoekers.

Hen begeleiden naar een toekomst in Nederland of daarbuiten.

Opvanglocaties verwerven en beheren.

De veiligheid en leefbaarheid in de opvanglocaties handhaven.

Asielzoekers voorzien van noodzakelijke middelen.

Kijk voor meer informatie op www.coa.nl.